

BROEDVOGELS VAN NEDERHORST DEN BERG EN OVERMEER IN 1985

Hans Fuchs, Mark v.d.Pol en Trijnie Stoker

Gebiedsbeschrijving:

Het geïnventariseerde gebied (Atlasvak25-57 en 31-17) is ca. 120 ha groot en bestaat uit twee delen: Noordelijk ligt Nederhorst den Berg (Wijk 1, ca 70 ha groot). Het bestaat uit een lange noord-zuid gelegen weg met links en rechts huizen met kleine tuintjes. Verder ligt er een oude dorpskern, met hieraan een nieuwbouwwijk.

Rond de katholieke kerk en rondom het kasteel Nederhorst liggen kleine tuinen met oud loofhout.

Meer zuidelijk ligt Overmeer (Wijk 2, ca 50 ha groot). Het bestaat uit een kleine dorpskern omgeven door ongeveer 30 jaar oude huizen met vrij kleine tuinen.

Het gebied wordt aan de oostkant begrensd door rietland en moerasbos van de Spiegelpolder. Aan de westkant liggen de weilanden van de Horn- en Kuijerpolder.

Alleen de huizen en de bijbehorende tuinen zijn onderzocht.

Uitlopers van moerasbos, stukken weiland en een stuk Vecht, gebieden die formeel wel tot de bebouwde kom behoren, zijn niet geïnventariseerd.

Methode:

Er is op vijf dagen geteld: 18 maart, 7 april, 28 april, 17 en 18 mei (allen ochtend inventarisaties).

Er is volgens de territoriumkarteringsmethode gewerkt. Omdat alle dagen met matig weer is geïnventariseerd, zijn op tenminste twee verschillende tellingen waargenomen territoriale gedragingen van één soort op dezelfde plaats als broedgeval beschouwd.

Resultaten:

resultaten broedvogelinventarisatie van Overmeer (Wijk 1) en Nederhorst den Berg (Wijk 2) het totaal aantal broedparen en de dichtheid (uitgedrukt in paar/100 ha). Inventarisatiejaar 1985.

soort	Wijk 1	Wijk 2	totaal	dichtheid paar/100 ha
Wilde Eend	1	-	1	0,8
Fazant	-	1	1	0,8
Meerkoet	2	-	2	1,7
Holenduif	5	-	5	4,2
Houtduif	12	14	26	21,7
Turkse Tortel	3	13	16	13,3
Koekoek	2	2	4	3,3
Gierzwaluw	+	+	+	
Boerenzwaluw	+	+	+	
Huiszwaluw	+	+	+	
Witte Kwikstaart	1	-	1	0,8 (!)
Winterkoning	7	9	16	13,3
Heggenus	10	15	25	20,8
Roodborst	9	+8	+17	+14,2
Merel	40	17	57	47,5
Zanglijster	4	-	4	3,3
Rietzanger	1	-	1	0,8
Kleine Karekiet	1	-	1	0,8
Braamsluiper	1	-	1	0,8
Tuinfluiter	-	7	7	5,8
Zwartkop	-	3	3	2,5

soort	Wijk 1	Wijk 2	totaal	dichtheid paar/100 ha
Tjiftjaf	-	7	7	5,8
Fitis	1	8	9	7,5
Goudhaantje	2	-	2	1,7
Grauwe Vliegenvanger	1	-	1	0,8
Staartmees	1	-	1	0,8
Pimpelmees	4	4	8	6,7
Koolmees	12	9	21	17,5
Boomkruiper	1	4	5	4,2
Ekster	2	3	5	4,2
Kauw	3	11	14	11,2
Zwarte Kraai	1	2	3	2,5
Spreeuw	+72	+93	165-200	138-170
Huismus	+88	+104	182-200	152-170
Vink	4	8	12	10
Groenling	2	5	7	5,8
Kneu	+	+	+	

Bespreking:

Totaal zijn 34 verschillende soorten broedvogels vastgesteld.

Door een misverstand is er na 18 mei niet meer geïnventariseerd.

Het is echter zeker dat bijvoorbeeld de Gierzwaluw, Boeren- en Huiszwaluw hier ook broeden. Verder was bij alle inventarisaties sprake van te koud en zwaar bewolkt weer.

Het is dan ook zeker dat soorten als Witte Kwikstaart, Fitis en Grauwe Vliegenvanger zijn onderteld en bijvoorbeeld Spotvogel, Gekraagde Roodstaart en Bonte Vliegenvanger zijn gemist.

Soorten die men hier zou kunnen verwachten, zoals Bosuil, Grote Bonte Specht, Boomklever, Vlaamse Gaai en Ringmus zijn hier niet waargenomen.

Opvallend is dat de relatief kleine kasteeltuin en de tuin van de katholieke kerk veel soorten herbergen. Hier broeden o.a. alle Holenduiven (5), 3 van de 4 Zanglijsters, de enige Braamsluiper, alle Goudhaantjes (2), en de enige Grauwe Vliegenvanger en Staartmees.

Verder blijkt dat de broedvogels in Overmeer in het algemeen grotere dichtheden bereiken dan in Nederhorst den Berg.

Opvallende voorbeelden zijn Houtduif, Turkse Tortel, Heggemus, Fitis, Kauw, Vink en Groenling. De Tuinfluiter, Zwartkop en Tjiftjaf komen zelfs alleen in Overmeer voor (zie tabel).

Dit komt waarschijnlijk door de beschutte ligging van deze wijk, terwijl de tuinen groter, gevarieerder en dichter begroeid zijn dan in Nederhorst den Berg.